

контроль і оцінювання результатів учнів. Це допоможе забезпечити ефективне та успішне впровадження інтерактивних методів навчання на уроках історії та сприятиме збагаченню навчального процесу для кожного учня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончар Л. Інтерактивні методи навчання на уроках історії: теоретичний аспект. Вища освіта України. 2018. № 3. С. 60-65.
2. Козлов, М. М. Інтерактивні методи викладання історії в закладах професійно-технічної освіти. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2016. № 5. С. 71-76.
3. Методичні вказівки до вивчення модуля «Інноваційні та інтерактивні технології навчання»: наук. метод. розробка. URL:
4. <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24733/Metodychni%20Vkazivky%20Kursu20Innovatsiini%20Ta%20Interaktyvni%20Tekhnolohii%20Navc%20hannia.pdf?sequence=1>
5. Пометун А. В., Пироженко О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
6. Панченко В. С. Сучасні підходи до використання інтерактивних методів на уроках історії. Педагогічний альманах. 2019. № 30. С. 131-138.
7. Технології навчання дорослих. Упор. О. Главник, Г. Бевз. Київ: ПП Главник, 2006. 120 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ

Ціпан І. І.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультет географії, історії та туризму
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Сучасний стан розвитку освіти передбачає використання комп'ютерних технологій, які є основою інформаційних засобів навчання. В умовах збільшення кількості та об'єму інформації, навчальні підручники не здатні ефективно виконувати такі освітні завдання, як оновлення змісту освіти, забезпечення особистісно-орієнтованого навчання та розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності [5, с. 96].

Відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, який спрямований на виконання завдань закладів загальної середньої освіти і визначає вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи, інформаційно-комунікаційна компетентність здобувача освіти визначається як здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань [3]. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх предметів навчального плану діяльнісного підходу, який спрямований на розвиток умінь і навичок здобувача освіти; застосування здобутих знань у практичних ситуаціях; пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища.

Таким чином, одним із пріоритетних напрямків інформатизації суспільства є процес інформатизації освіти, який передбачає широке використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Використання сучасних інформаційних технологій на уроці історії – одна з найбільш важливих тенденцій сучасного освітнього процесу. При цьому під інформаційними технологіями навчання слід розуміти процес підготовки та передачі інформації учню засобом системи використання комп'ютерної техніки та програмними продуктами. Це дає змогу організувати спільну роботу педагога та здобувачів освіти під час уроку, залучити дані мережі Інтернет для розвитку вмінь і навичок учнів самостійно здобувати нові знання.

Важлива роль у цьому процесі відводиться саме вчителю історії, який володіє інформаційно-комунікаційною компетентністю. Під інформаційно-комунікаційною компетентністю вчителя полягає сукупність знань, умінь і досвіду, причому саме наявність досвіду є визначальною стосовно виконання професійних функцій. [6, с.95-100].

Інформаційно-комунікаційною компетентністю вчителя-предметника є орієнтування в інформаційному просторі, отримання інформації та оперування нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного суспільства [7,с.16-18].

Сучасний педагог повинен вміти отримувати, використовувати й опрацьовувати інформацію для забезпечення освітнього процесу в цілому. На цьому рівні вчитель історії повинен вміти створювати текстові документи, таблиці, малюнки, діаграми, презентації, відбирати та аналізувати інформацію.

Традиційна класно-урочна система зорієнтована на передачу знання від учителя до здобувача освіти. Використання ІКТ у навчально-виховному процесі дозволяє перейти від навчання, в основі якого лежить інформація, почута з вуст педагога або прочитана у підручнику, до навчання через сприйняття інформації з електронних ресурсів, мережі Інтернет, інформаційного середовища тощо [8, с.10].

Застосування засобів інформаційно-комунікативного навчання дозволяє розвивати самостійність та критичність мислення здобувача освіти, шляхом заохочення до індивідуального пошуку та подальшого застосування набутих знань, умінь та навичок на практиці. Завдяки використанню ІКТ збільшується мотивація пізнавальної діяльності здобувачів освіти, що створює ситуацію успіху для кожного учня.

Впровадження ІКТ у процесі викладання історії має низку переваг, а саме:

- ІКТ дозволяють представляти знання історичних фактів, подій, документів, коментарів та інтерпретацій у взаємозв'язку;

- Знання постають у певному контексті. Контекстом слугують не тільки коментарі, а й багато інших матеріалів (малюнки, звукові вставки, анімація, портрети тощо), які подають інформацію про історичні явища з різних боків. Створюється мережева структура інформації, з великою інформаційною насиченістю і додатковим смисловим потенціалом;

- Знання формуються завдяки залученню різних каналів сприйняття;

- Сприйняття, інтерпретація та засвоєння історичних знань за умови використання ІКТ відбувається не тільки когнітивним способом, але й споглядальним шляхом;

- Реконструкція історичних подій як найважливіший крок у формуванні історичної свідомості відбувається завдяки залученню віртуальної реконструкції, що стимулює інтелектуальну діяльність здобувачів освіти [8, с.11].

Таким чином, застосування ІКТ на уроках історії дає можливість педагогу скоротити час на вивчення матеріалу за рахунок наочності і швидкості виконання роботи, перевірити знання здобувачів освіти в інтерактивному режимі, що підвищує ефективність навчання, допомагає реалізувати весь потенціал особистості – пізнавальний, морально-етичний, творчий, комунікаційний і естетичний, сприяє розвитку інтелекту, інформаційної культури здобувачів освіти, робить уроки більш інформативними та цікавими.

Важливим критерієм при використанні ІКТ на уроках історії є відповідність останніх педагогічному змісту освіти та педагогічним технологіям. Варто зазначити, що інформаційно-комунікаційні засоби мають використовуватися вчителем з метою оптимізації власних енергозатрат та підвищення ефективності навчального процесу. Під час підготовки до уроку педагог має керуватися принципом збалансованого використання та взаємоінтеграції традиційних та новітніх технологій освіти. Не зважаючи на посилення впливу ІКТ на процес навчання, вчитель є головним джерелом інформації, тому що, по-перше, тільки вчитель може зацікавити здобувачів освіти, викликати допитливість, завоювати довіру; по-друге, він може спрямувати їх увагу на ті або інші важливі аспекти предмету, який вивчається; по-третє, тільки педагог зможе відзначити їх старанність та знайти шляхи спонукання до навчання [9].

Внаслідок використання ІКТ на уроці історії:

- збільшується можливість використання наочних матеріалів на уроці історії;
- підвищується ефективність праці на уроці і здобувача освіти, і вчителя;
- встановлюються міжпредметні зв'язки з основами інформатики та обчислювальної техніки;
- стає можливою організація проектної діяльності учнів під керівництвом вчителя історії та інформатики, спрямована на створення електронних навчальних продуктів;
- змінюються на краще стосунки вчителя з здобувачами освіти, особливо з тими, хто цікавиться комп'ютерами: вони починають бачити в учителіві «споріднену душу»;
- змінюється ставлення до комп'ютера: здобувачі освіти починають сприймати його як інструмент для роботи у будь-якій галузі людської діяльності, а не як цікаву іграшку [8, с.12].

Отже, завдяки поєднанню традиційних педагогічних технологій ІКТ вдається значно ефективніше розвинути і примножити природні здібності здобувачів освіти і педагогів. Використання ІКТ у навчанні історії зумовлює появу нових навчальних цілей та необхідність оновлення змісту історичної освіти. ІКТ дозволяють досягти високих результатів навчальної діяльності, забезпечити для кожного здобувача освіти формування і розвиток власного освітнього шляху. Безмежність педагогічних можливостей для індивідуалізації і диференціації освітнього процесу, його адаптації до індивідуальних особливостей учня пов'язана із застосуванням у цьому процесі додаткових інформаційних навчальних ресурсів, широкого спектру педагогічних методів і технологічних варіантів навчання, посиленням навчальних

комунікацій, мультимедійних характеристик засобів навчання, розширенням простору інноваційної педагогічної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Національна доктрина розвитку суспільства. Книга вчителя історії, етики, основ правознавства. Упоряд. Р.І. Євтушенко, О. В. Гавлетова. Х. 2006.
2. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [Електронний ресурс].
3. Державний стандарт базової і повної середньої освіти. Освітня галузь «Суспільствознавство», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. №1392/[Електронний ресурс].
4. Методика навчання історії в школі. О.І. Пометун, Г.О. Фрейман. К., 2005, С. 328.
5. Інноваційні технології на уроках історії. Мокрогуз О.П. Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада+», 2007. С.96.
6. Лебедева М.Б., Шилова О.Н. Что такое ИКТ-компетентность студентов педагогического университета и как ее формировать?. М.Б. Лебедева, О. Н. Шилова. Информатика и образование. 2004. №3. С.95-100.
7. Литвинова С.Г. Інформація сучасної освіти. Информатика в школі. 2009. - №9. С. 16-18.
8. Десятов Д.Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії. Х.: Вид. група «Основа», 2011. 111[1] с. С.10-12).
9. Карташова Л.А. Формування ІТ-готовності як нової якісної характеристики учителя суспільно-гуманітарних дисциплін. [Електронний ресурс].
10. Учитель року 2005. Досвід кращих. Х.: Вид. група «Основа», 2005. 256 с. С.11-12).

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОЗНАВСТВА

Ціпан І. І.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультет географії, історії та туризму
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

У духовному і політичному житті кожного народу є події роки, які назавжди входять в його історію, свідомість, визначають характер буття, місце і роль у світових цивілізаційних процесах. В історії України чимало подій, що перед усім світом засвідчили прагнення українського народу до вільного, щасливого, заможного життя. Як свідчить історія, із тисяч народів і народностей світу лише 200 вирости в нації – створили свої держави й домоглися визнання світової спільноти, серед них – Україна.

На уроках історії закладаються підвалини історичних уявлень майбутніх громадян про давнє минуле власне українського народу, його мови, культури, ментальних рис характеру, державно-політичного життя, як невід'ємної складової формування європейської цивілізації.